

GEBRUL IN DE ACHTERTUIN

Deze zomer werden de bewoners van een straat in Amsterdam-west opgeschrikt door het geloei van een 'idioot grote kikker'. Het beest zat te brullen vanuit een vijver in een achtertuinje. Na te zijn gevangen door medewerkers van de dierenambulance kwam het dier terecht bij stadsecoloog Martin Melchers. Het bleek een brulkikker, *Rana catesbeiana*, te zijn; de tweede die in Amsterdam opduikt. Van nature komt de brulkikker voor in het oostelijk deel van Noord-Amerika en staat daar bekend als 'bullfrog' ofwel 'stierkikker', dit vanwege het gebrul dat doet denken aan het loeien van een stier, ook qua volume!

De brulkikker van Amsterdam. Aan de grote trommelvliezen en het ontbreken van de kwaakblazen is te zien dat het geen inheemse 'grote' groene kikker is. Foto: Annie Zuiderwijk.

eetlust

Tot ongeveer vijf geleden waren de kikkervissen van deze soort verkrijgbaar bij tuincentra, gelukkig is de invoer nu aan banden gelegd. Gelukkig want deze 'idioot grote kikker' heeft een navenante eetlust: als opportunist pakt hij alles wat in zijn niet geringe bek past en niet als oneetbaar wordt aangemerkt. Zo is bekend dat brulkikkers andere (inheemse) kikkers, vogels, muizen en slangen eten. Daarnaast eet hij natuurlijk ook het 'gewone kikkervoer' en is zodoende behalve een belager ook een concurrent van de inheemse amfibieën.

'Grote' groene kikkers

Hoewel er ieder jaar wel meldingen binnenkomen van brulkikkers gaat het hierbij vrijwel altijd om de inheemse meerkikker, *Rana ridibunda*, die ook indrukwekkende afmetingen kan bereiken. Een flink deel van die vermeende brulkikker meldingen heeft betrekking op zeer grote kikkervissen, ook hier gaat vaak om de eveneens grote larven van de meerkikker. Zo kregen we onlangs enkele foto's van vermeende brulkikker-kikkervissen uit Hellevoetsluis. Het bleek echter te gaan om kikkervissen van de inheemse groene kikker.

geen vaste voet

Betrouwbare meldingen van brulkikkers zijn tegenwoordig gelukkig zeer spaarzaam en het lijkt er dan ook op dat deze vraatzuchtige exoot geen vaste voet krijgt in ons kikkerlandje. De enige melding van voortplanting is alweer jaren oud, een tuinvijver in Breda was plaats van dit 'misdrijf'. Het lijkt er dus op dat de Amsterdamse brulkikker één der laatste Mohikanen is.

Vlaamse situatie

Uit België komen echter hele andere geluiden; uit de Provincie Antwerpen zijn inmiddels drie, zich voortplantende populaties bekend. Een van deze populaties ligt bij Arendonk, vlakbij de grens met Noord-Brabant. Hoewel onze collega's van *Hyla* (de Vlaamse zusterorganisatie van RAVON) er bovenop zitten en deze populaties nauwgezet volgen, lijkt de brulkikker zich hier definitief gevestigd te hebben. Boosdoener is waarschijnlijk de beruchte en inmiddels gestaakte Molmarkt waar brulkikkers en masse werden verkocht. Op de plekken waar de brulkikker voorkomt zijn vrijwel geen inheemse groene kikkers meer te vinden; of ze zijn gepakt door de brulkikkers of door de hier uitgezette exotische vissen als zonnebaars en meerval. Opvallend is dat deze laatste twee juist de kikkervissen van de brulkikker lijken te versmaden.

andere exoot

Toch wordt de brulkikker niet gezien als het grootste gevaar voor de Belgische herpetofauna. De Egyptische groene kikker, *Rana bedriagae*, lijkt een veel groter gevaar te vormen. Ook deze exoot wordt in toenemende mate in de Belgische wateren gezien en kan met de inheemse groene kikkers paren zodat populaties van de inheemse groene kikkers 'vervuild' raken.

Alle reden dus om iedere melding van brulkikkers en van andere exoten serieus te nemen, om problemen zoals in België te voorkomen.